מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות אמצעים אמנותיים כמו דימוי, מטאפורה והאנשה בדוגמאות
- להכיר מושגים של מספר, דובר ונקודת מבט
- להבין מושגי מבנה השיר ומבנה העלילה

גרסת עולים חדשים – מילון מילים בראש הדף, משפטים קצרים ושפה פשוטה. אפשר לאפשר מילון אישי ועבודה בזוגות.

חלק א' – זהו את האמצעי האמנותי

1. ב – האנשה
2. א – דימוי
3. א – מטאפורה
4. א – הגזמה
5. א – ניגוד
6. א – אונומטופאה

חלק ב' – התאימו מושג להגדרה

1 – ב (הקול שמדבר בשיר)
2 – ג (יודע מה כל הדמויות חושבות)
3 – ד (קבוצת טורים מופרדת ברווח)
4 – א (שורה אחת בשיר)
5 – ו (טור שחוזר אחרי כל בית)
6 – ה (הבעיה שמניעה את העלילה)

חלק ג' – נכון או לא נכון

1. לא נכון – הדובר הוא דמות שהמשורר יצר, לא בהכרח הוא עצמו
2. נכון – במטאפורה אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר, בלי מילת השוואה
3. לא נכון – אקספוזיציה היא הפתיחה, לא השיא
4. נכון – מילה שחוזרת מדגישה את הרעיון ונותנת קצב לשיר
5. נכון – ניגוד מציג שני דברים מנוגדים כמו אור וחושך

חלק ד' – השלימו את המושג החסר

1. מספר
2. דימוי
3. מטאפורה
4. האנשה
5. בית
6. שיא

חלק ה' – הסבר קצר

1. דימוי - יש מילת השוואה כמו כמו; מטאפורה - אין מילת השוואה, אומרים שדבר הוא דבר אחר. דוגמאות מקוריות של התלמיד/ה

חלק ו' – כתיבה יוצרת

1. בדקו שהמשפט הראשון כולל מילת השוואה (דימוי) והשני כולל השוואה ישירה בלי מילת השוואה (מטאפורה), ושיש קשר הגיוני בין המתואר למדומה

כרטיס יציאה – מה לחפש

- דובר מדבר בשיר, מספר מספר סיפור בעלילה
- מטאפורה מקורית ללא מילת השוואה, עם קשר הגיוני
- הבית מארגן את השיר ולעיתים מציג שלב או רעיון

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק ההתאמה על המסך לפני מילוי הדף
- כדאי לעבור על הדוגמאות בקול רם ולבקש מהתלמידים למצוא דוגמאות נוספות מהיצירות שלמדו
- בחלק הפתוח אפשר לאפשר עבודה בזוגות ולשתף משפטים נבחרים בכיתה

דף תרגול: ארגז המושגים הספרותיים

דף התלמיד/ה **עולים חדשים**

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף הזה נלמד מילים חשובות בספרות: דימוי, מטאפורה, האנשה ועוד. נלמד מה כל מילה אומרת.

📖 מילון קטן:

דובר/דוברת	הקול שמדבר בשיר, לא תמיד המשורר עצמו
מספר/מספרת	הקול שמספר את הסיפור
דימוי	השוואה עם מילה כמו כמו או כ־
מטאפורה	השוואה בלי מילת דימוי
האנשה	נתינת תכונות אדם לחפץ או לבעל חיים
חזרה	מילה שחוזרת כמה פעמים ביצירה
בית	קבוצת טורים בשיר שמופרדת ברווח
עלילה	סדר האירועים בסיפור

1 חלק א' – זהו את האמצעי האמנותי

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. איזו מילה מתאימה למשפט הזה?

א) דימוי ב) האנשה ג) הגזמה ד) ניגוד

2. יש כאן מילת השוואה - איזה אמצעי זה?

א) דימוי ב) מטאפורה ג) האנשה ד) אוקסימורון

3. אין כאן מילת השוואה - מה זה?

א) מטאפורה ב) דימוי ג) האנשה ד) הגזמה

4. זה תיאור מוגזם בכוונה - מה זה?

א) הגזמה ב) דימוי ג) אנפורה ד) חרוז

5. שני דברים הפוכים זה ליד זה - מה זה?

א) ניגוד ב) חזרה ג) אוקסימורון ד) אנפורה

6. המילים מחקות קול - מה זה?

א) אונומטופאה ב) חריזה ג) אנפורה ד) משקל

2 חלק ב' – התאימו מושג להגדרה

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. דובר/דוברת	___	**א.** שורה אחת בשיר
2. מספר יודע-כל	___	**ב.** הקול שמדבר בשיר

3. בית	___	**ג.** יודע מה כל הדמויות חושבות
4. טור	___	**ד.** קבוצת טורים מופרדת ברווח
5. פזמון חוזר	___	**ה.** הבעיה שמניעה את העלילה
6. סיבוך	___	**ו.** טור שחוזר אחרי כל בית

3 חלק ג׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הדובר בשיר הוא תמיד המשורר עצמו	☐	☐
2	מטאפורה היא השוואה בלי מילת דימוי	☐	☐
3	אקספוזיציה היא שיא הסיפור	☐	☐
4	חזרה יוצרת מקצב ומדגישה רעיון	☐	☐
5	ניגוד הוא הצבת שני דברים הפוכים זה לצד זה	☐	☐

4 חלק ד׳ – השלימו את המושג החסר

השלימו את המילה החסרה.

1. ה_____ הוא הקול שמספר את הסיפור

2. ב_____ משווים בין שני דברים בעזרת מילה כמו כמו או כ־

3. כאשר אומרים שדבר אחד הוא דבר אחר, בלי מילת השוואה, זו _____

4. נתינת תכונות של אדם לחפץ או לבעל חיים נקראת _____

5. קבוצת טורים בשיר שמופרדת ברווח נקראת _____

6. הרגע המתוח ביותר בעלילה נקרא _____

5 חלק ה׳ – הסבר קצר

ענו בקצרה.

1. הסבירו במילים שלכם מה ההבדל בין דימוי למטאפורה, ותנו דוגמה אחת לכל אחד

6 חלק ו' – כתיבה יוצרת

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. כתבו שני משפטים על נושא לבחירתכם (למשל בוקר, חברות, פחד) - משפט אחד עם דימוי ומשפט אחד עם מטאפורה

כרטיס יציאה

מה ההבדל בין דובר למספר?

תנו דוגמה למטאפורה שלא מופיעה בדף

מה תפקיד הבית בשיר?

איך הרגשתי בשיעור? 😀 🙂 😐 🙁